

דוח מהאו"ם - דצמבר 2007

שי זבדי - תלמיד תיכון אורט שפירא :

רק ילדים שידועים את זכויותיהם יכולים ליצור עתיד טוב יותר לילדים

ילדים הם בני אדם, ולכן גם להם זכויות בסיסיות שעליהם לדעת ולדרוש אותן. לצערי, רוב הילדים לא יודעים את כל הזכויות שמגיעות להם. הילדים גם לא מודעים לזכויות שמגיעות להם כבני אדם. על מנת ליצור עולם טוב יותר לילדים, חשוב ליידע אותם בזכויותיהם, כדי שיוכלו לקבל שוויון הזדמנויות לפחות כמו למבוגרים. ילדים רבים מופלים, מושפלים ונפגעים מכיוון שאינם יודעים על קיומן של זכויותיהם, ולכן אחד הצעדים הראשונים, אם לא הצעד הראשון לשיפור מצבם, צריך להיות יידועם של הילדים בזכויותיהם ויזום מנגנוני אכיפה ברורים וידועים.

העולם הכיר בזכויותיהם המיוחדות של הילדים באמנת הילדים שנחתמה באו"ם, וביסס את ההכרה הזאת בכך שקבע לו מטרות לשיפור עד לשנת 2015. כדי לקבוע את המטרות האופרטיביות ברוח האמנה, הוזמנו ילדים-נציגים מכל העולם שדיווחו בכינוס זה על הפעולות בארצותיהם וכך עזרו ליצור תמונה ברורה יותר של הצרכים האמיתיים לילדי העולם, קול הילדים אכן נשמע ותועד לבדיקת צורכיהם לכינוס הבא שיתרחש בשנת 2015.

במדינות רבות ילדים חיים בתנאים גרועים ביותר; הם משועבדים, נאנסים, לוקים במחלות, אינם מקבלים טיפול רפואי, מתקשים לקבל מזון ומים ראויים לשתייה וכתוצאה מכל אלו נפגעים. כל אלו הן הפרות זכויותיהם הבסיסיות של ילדים אלו. לילדים יש גם זכויות המיוחדות להם – דבר זה הוסכם על-ידי האו"ם ומדינות רבות בעולם. בעקבות ההסכמה הזו נתכנסו נציגי מדינות העולם באו"ם בשנת 2002 לפתח תכנית שתכלול מטרות מוסכמות עד לשנת 2015 במטרה ליצור עולם מתאים לילדים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער
היחידה ליישום חוק זכויות התלמיד

ישראל חודת 60 נה
ולדיט ונוצר בישראל - אנרחי היום והאחר

www.education.gov.il/zchuyot

לכנס הזה הוזמנו גם ילדים-נציגים מכל מדינות העולם, שעזרו לגבש את התכנית והשתתפו בדיונים בנושאים השונים באו"ם. על-ידי שיתוף פעולה בין הילדים-הנציגים לנציגי המדינות והארגונים השונים חוברה התכנית הזו והמטרות נקבעו.

עכשיו, חמש שנים אחרי שנתקבלה הצעת התכנית הזו באו"ם, כינסו האו"ם ו-UNICEF שוב את האסיפה הכללית של האו"ם והזמינו תשעים ושלושה ילדים-נציגים מכל העולם לדון בהתקדמות שחלה מאז 2002 בתחומים השונים שבהחלטה.

כדי לקבל תוצאות אמת שלא הושפעו מהסביבה, הילדים-הנציגים פעלו בינם לבין עצמם במשך יומיים **במסגרת "פורום הילדים"** ובנו אירועים שהתקיימו ביומיים שלאחר מכן באו"ם, בהם נכחו גם נציגי מדינות וארגונים שונים.

בין האירועים שהתקיימו היו שני "שולחנות עגולים" בנושאי חינוך והאיידס, דיון בין-גילאי בנושאים שונים הקשורים לילדים שהשתתפו בו ילדים-נציגים, נציגי מדינות ונציגי ארגונים וכנס בנושא חינוך בשעת חירום.

אנחנו השתתפנו כמעט בכל האירועים – בשולחן העגול בנושא החינוך, בדיון הבין-גילאי ובכנס בנושא החינוך בשעת חירום. בשולחן העגול מאיה דיברה על מצב החינוך בארץ ועל חשיבות החינוך להתפתחות הכלכלה והתקדמות העולם; בדיון הבין-גילאי ייצגתי את ישראל, שאלתי שאלות וגם עניתי על כמה שאלות בנושאי החינוך, הבריאות ושיתוף ילדים בהחלטות שונות.

מאיה ואני היינו חלק מהקבוצה שתכננה את הכנס בנושא החינוך בשעת החירום ועזרנו לארגן את הכנס עצמו.

רק ילדים יכולים ליצור עתיד טוב יותר לילדים. זאת הסיבה שבגללה כינסו האו"ם ו-UNICEF את פורום הילדים ואת האסיפה הכללית לשיבה בנושא זכויות ילדים ומצבם. מתוך אמונה שילדים פעילים בקהילה יודעים פחות או יותר להצביע על הבעיות והצרכים של שאר הילדים זימנו UNICEF והאו"ם תשעים ושלושה ילדים-נציגים מכל העולם לפגישה שבה יעסקו הילדים בתוצאות ההחלטה A World Fit For Children משנת 2002, שגובשה גם יחד עם ילדים-נציגים מכל העולם.

הילדים-הנציגים דנו בארבעת הנושאים העיקריים של ההחלטה – חינוך, בריאות, הגנה (מפגיעה, ניצול וכד') ובעיית האיידס. ילדים-נציגים רבים באו במטרה לקדם נושא מסוים ולעשות כל שביכולתם כדי לזרז את מציאת הפתרון לבעיה – לדוגמה, הילד-הנציג מנמיביה הגיע במטרה לקדם את הטיפול בנושא בעיית האיידס באפריקה. כל אדם שני באפריקה נשא איידס או חולה איידס, ולכן האיידס הוא אחד מהגורמים לפגיעה החמורה בזכות לחיים, בזכות לבריאות של ילדים באפריקה – רבים מהם נתקפים במחלות מסוימות ומתים, אפילו לפני שהגיעו לגיל 5 (יותר מ-20% מהילדים במדינות מסוימות באפריקה!).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער
היחידה ליישום חוק זכויות התלמיד

ישראל חוק 60
יִלְדֵי וְנוֹעָרֵי יִשְׂרָאֵל – אֲזֵכּוּת הַיּוֹם וְהַאֲחֵר

www.education.gov.il/zchuyot

בפורום הילדים ישבו כל תשעים ושלושה הילדים-הנציגים שממנו "גורשו" המבוגרים, כדי שהילדים יוכלו להתבטא בחופשיות וללא השפעה חיצונית. במסגרת פורום הילדים, דנו בנושאים שונים כמו בעיית הבריאות בעולם, בעיות בחינוך, הזכות להישמע ושילוב ילדים בהחלטות. הנציגים-הילדים שהשתתפו בפורום זה השמיעו את עמדותיהם לא רק אחד בפני השני, אלא גם בפני נציגי מדינות שונות וארגונים שונים ביומיים מרכזיים שהתקיימו בבנייני האו"ם. **נציג-ילד ישראלי, דיברתי עם נציגים-ילדים ונציגים רבים נוספים ממדינות אחרות.** הופתעת לגלות שמצבה של ישראל טוב הרבה יותר מאשר מצבן של מדינות מפותחות יותר כמו מדינות סקנדינביה ומערב אירופה בתחומים רבים – לדוגמה, שילוב ילדים בהחלטות (בארץ יש מועצות תלמידים ונוער מסודרות ומאורגנות שמתייחסים אליהן ולא בביטול, לתלמידים יש זכויות בתוך בית הספר,) ואלומות (אמנם קיימת אצלנו, אבל מסתבר שבסקנדינביה בעיית האלימות הרבה יותר חמורה – בעיקר בריונות).

כשהשתתפתי בדיון הבין-גילאי וסיפרתי על שילוב הילדים בקבלת החלטות במערכת החינוך הישראלית ועל החינוך הלא פורמאלי בארץ, נציגי המדינות והארגונים נדהמו מאוד מכך שבישראל יש חוק שמעגן את מועצות התלמידים – מסתבר שבמדינות כמו בלגיה ודרום-קוריאה, שנחשבות כמדינות מפותחות ומתקדמות, אין כמעט שילוב של החינוך הבלתי פורמאלי בפורמאלי. נראה שמדינות אלו לא מקיימות את אמנת זכויות הילד שעליה הם חתומים במלואה; התלמידים מאותם מדינות דיברו בפורומים על סעיפים 12-13 מהאמנה שכן זכותו של ילד שיכול לגבש דעה להביע אותה בנושאים הקשורים אליו במערכת החינוך ובסביבות חינוך, אלא שלמול ההצהרות, הביעו מורת רוח כאשר דיווחתי על החירות לחופש ביטוי גם בבית הספר עם המורות, יועצות, המנהלת, ברשות המקומית – מה שלא קיים לדוגמא בדרום קוריאה.

גם אם מצבנו טוב ביחס למדינות אחרות (בתחומים רבים הקשורים לזכויות ילדים וזכויות תלמידים), תמיד יש לאן לשאוף ולשפר. הייתי בכל זאת רוצה לקחת את הדברים שראיתי וחוויתי בכנס הזה ולנסות להפיק מהם דבר כלשהו שיוכל איכשהו לשפר את מצבם של ילדים בארץ.

חשוב לי שכל הילדים-התלמידים יידעו מה הם זכויותיהם החברתיות, בבית הספר ובקהילה בה חיים, במיוחד באוכלוסיה בעלת גווי תרבות שונה משלי כמו במגזר הערבי.

השתדלתי למשוך את תשומת לבו של העולם לנושא זכויות הילדים בעולם בכך שנאמתי באסיפה הכללית של האו"ם, ואני מקווה שהצלחתי להשפיע, וכך להוביל גם לשיפור מצבם של ילדים רבים נוספים במקומות אחרים בעולם.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער
היחידה ליישום חוק זכויות התלמיד

ישראל חולדת 60 שנה
יזמים ונוצרי ישראל - אזרחי היום והמחר

www.education.gov.il/zchuyot

אני יודע שאם אני לא אתחיל לעשות את השינוי הזה, כנראה שהוא לא יקרה בקרוב, ולכן אני צריך לקחת את המושכות, ליזום ולפעול למען השינוי המיוחל.

אני מזמין אתכם להגיע אלינו לבית הספר, למרכז החינוכי שלי - ומכאן להתחיל את התנועה האדירה ליידוע כל התלמידים במדינה בדבר זכויות הילד(עד גיל 18) ובדבר זכויות התלמידים, כשנלמד את זכויותינו נוכל לזהות את הצרכים והזכויות של האחרים ולסייע להם בהגשמתם.

כך נבנה לנו חיים אזרחיים משמעותיים יותר .

אני קורא לכם לבוא ולהירתם למען החברה שלנו , כדי שילדינו יגדלו לחברה טובה יותר המעודדת את חבריה לצמיחה .